

BELGIE-BELGIQUE

PB

8900 IEPER I

3/8/36

afgiftekantoor Ieper

Dutroux, Dutroux en nog eens Dutroux: ook De Journalist ontsnapt niet aan de overdosis.

En verder:

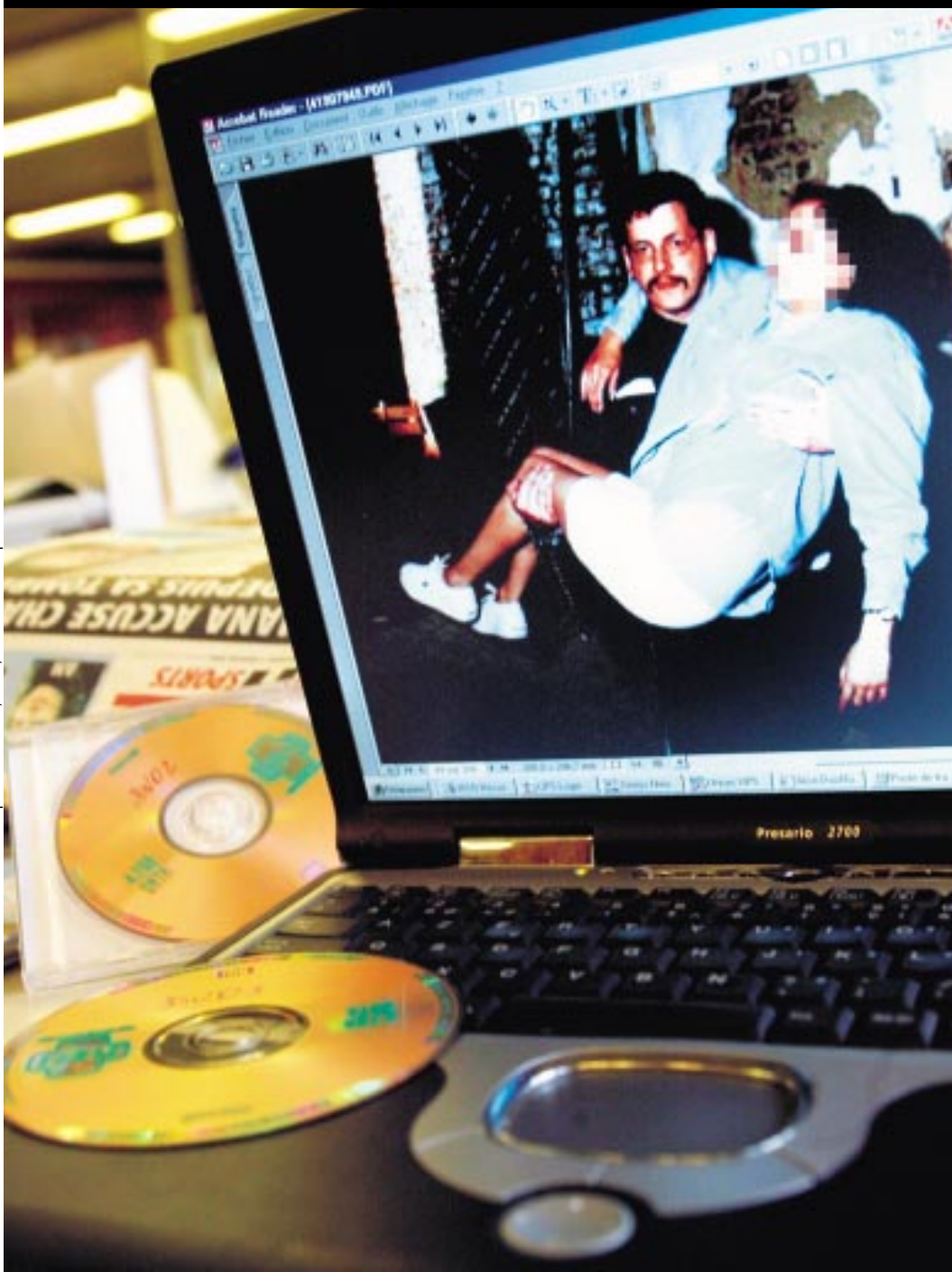
In de rubriek slecht nieuws: geen leenrecht voor journalisten en de mediabedrijven boeren sociaal gezien achteruit

In de rubriek goed nieuws: toch gratis De Lijn-abonnementen voor stagiairs-beroepsjournalisten en het Brusselse IPC draait volop

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

17 februari 2004 | nummer 67 | v.u. pol deltour, IPC, résidence palace - blok c | wetstraat 155 1040 brussel

VAN DE REDACTIE

3

ACTUEEL

Geen leenrecht voor journalisten	4
Media en zelfdoding	4
Dan toch gratis De Lijn-abonnement voor stagiairs	4
AVBB wil opnieuw gehoord worden over bronnengeheim	4
Verzet tegen Europese 'bronnenrichtlijn'	4
Lode Verschingel (LBC) over de sociale achteruitgang bij de media	5
Jan Backx over de nieuwsrace op tv	6
Uitreiking RTV-prijzen met De Croo als conférencier	7
Brusselse IPC boert na 2,5 jaar op volle toeren	8
Hoofdredacteur verkleint zijn krant	14
Digitale informatievloed vereist eigen regulering	15
Belg deelt in World Press Photo Awards	16
Hans Hellemans nieuwe voorzitter	
AVBB-Antwerpen/Limburg	17
Koning Boudewijnstichting evalueert participatieprojecten	17
Fonds Pascal Decroos vooral voordelig voor Roularta en De Morgen	18

DOSSIER: DUTROUX UITGEPERST

Hoe stop je tien olifanten in een Kevertje ?	9
Over vermoeden en onschuld en recht van privacy	10
Interview met persraadsheer Nico Snelders	11
Korte historiek van de nieuwsoorlog rond Dutroux & Co.	12

AGENDA

7

DE DEADLINE VOORBIJ

Mark Vlaeminck over... Dutroux	13
--------------------------------	----

SCHEEF BEKEKEN

14

BOEKEN

16

ONDER EMBARGO

19

UITNODIGING ALGEMENE VERGADERINGEN**VVJ EN AVBB**

20

Coverfoto: PhotoNews

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
BEROEPSJOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be
Luc STANDAERT

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Kim DUCHATEAU
Johan VAN CUTSEM
Kris VANDERHAEGEN
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK

REDACTIESECRETARIAAT EN ABONNEMENTEN

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

PUBLICITEITSREGIE

Laurent COPPENS
laurent.coppens@tiscali.be

LAYOUT EN DRUK

Drukkerij Deman NV
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

 Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

HET PROCES VAN DE PERS

Marc Van de Looverbosch

Vanaf begin maart staat België weer op de wereldkaart. Niet dankzij de prestaties van onze regering, maar door het proces Dutroux. Een proces, dat ook een proces van de pers dreigt te worden. Want lang voor de echte assisenzaak start, zijn de media al begonnen aan hun eigen proces Dutroux. Met zelfverklaarde advocaten, openbare aanklagers en rechters die mekaar met argumenten bestoken. En de concurrentie gaat zover dat de één beweert alleen maar feiten te brengen en de ander belooft alles boven te spitten, zelfs dat waarover men liever niet spreekt.

De pers beweegt als een koorddanser: op een dunne draad proberen om het evenwicht te bewaren tussen recht op informatie, opinievorming en sensatie. Vooral dat laatste trekt horden buitenlandse pers aan. Maar ook in eigen land is de neiging naar pure sensatiezucht nooit ver weg. Het proces Dutroux zal een belangrijke test worden voor de geloofwaardigheid van de pers. Omdat de hele affaire het verdriet, het trauma van België is geworden. Met een verontwaardiging die honderdduizenden mensen in een witte mars heeft bijeengebracht. En die het vertrouwen in politiek en justitie zwaar heeft ondermijnd.

Tegen die achtergrond wordt het proces gevoerd in de rechtszaal en in de media. Met argeloze kijkers, luisteraars en lezers die niet allemaal even goed bestand zijn tegen de confrontatie met de gruwel; kinderen bijvoorbeeld. We kunnen alleen maar hopen dat de meeste journalisten die voor de uiterst moeilijke taak staan het proces Dutroux sereen te verslaan, hun koelbloedigheid bewaren en hun gezond verstand gebruiken. En dat de persgroepen achter de media een juiste weergave van de feiten verkiezen boven een vette kop, een twijfelachtige scoop of een smeug verhaal. Want als dat ontspoord door een aantal cow-boys of vrijbuiters, zal de pers achteraf zelf in de beklagdenbank terecht komen.

Tot slot verwachten we van het ministerie van Justitie voldoende openheid om journalisten hun werk te laten doen. We hebben het volste vertrouwen in onze persafgevaardigden die de belangen van hun collega's zullen verdedigen tijdens het verloop van het proces.

Marc Van de Looverbosch

Foto: Johan Van Cutsem

GEEN LEERRECHT VOOR JOURNALISTEN

Journalisten blijven voorlopig verstoken van een leenrecht, ondanks het vele geblader van bibliotheekgangers in kranten en magazines.

Pol Deltour

Eerst het goede nieuws: Belgische regering en de drie Gemeenschappen van het land hebben eindelijk een regeling voor het leenrecht van auteurs uitgewerkt. Dat werd tijd. België had die regeling eigenlijk al in 1994 moeten hebben, en er was een verordening door het Europese Hof van Justitie voor nodig in oktober vorig jaar, om de bevoegde overheden alsnog zover te krijgen.

Voor de rest alleen maar slecht nieuws. Om te beginnen omdat journalisten grosso modo buiten de gevonden oplossing vallen. Dat komt omdat de leenrechtvergoeding niet van toepassing is op werken die in de bibliotheken zelf geraadpleegd worden. Daarbij gaat het natuurlijk in de eerste plaats om kranten en magazines. De AVBB en haar auteursrechtenmaatschappij JAM probeerden eind januari minister van Economie Fientje Moerman (VLD) nog tot andere gedachten te brengen, maar niets hielp.

Overigens zijn er nog categorieën auteurs allerminst tevreden met het nieuwe Koninklijk Besluit, de wetenschappelijke auteurs onder meer. Doordat de bibliotheken van onderwijsinstellingen van de regeling worden vrijgesteld, zien ook zij een ernstige leenrechtvergoeding aan hun neus voorbij gaan.

(Foto Bart Dewaele)

Vlnr: schrijfster Monika Van Paemel, hoogleraar Roger Blanpain en JAM-directeur Alain Guillaume: verenigd in de strijd voor het leenrecht

Op de koop toe valt de buit voor de auteurs die wél een vergoeding krijgen bijzonder mager uit. Dat heeft dan weer te maken met de hoogte van de sommen die jaarlijks bij de bibliotheken worden geïnd: 1 euro per lezer, 1/2 euro voor een minderjarige. Dat moet 1,8 miljoen euro opleveren in het totaal, een som die de drie Gemeenschappen nota bene uit hun algemene middelen zullen betalen. Het resultaat voor de auteur zal een leenvergoeding zijn die meerdere keren lager ligt dan wat er in Nederland of in Frankrijk wordt uitgekeerd.

Geen voorheffing

Toch nog een positieve noot om te eindigen. De bedrijfsvoorheffing die de JAM ei zo na verplicht had moeten afhouden van de auteursrechtvergoedingen aan haar leden, is niet meer. Minister van Financiën Didier

Reynders (MR) erkende dat de maatregel per abuis in de recentste programmawet was geraakt, en trok de situatie met een ministerieel besluit recht. De JAM kan met andere woorden weer volop verder met de uitkering van auteursvergoedingen aan de bij haar aangesloten journalisten.

EN DAN HIER DIE KORTE BERICHTJES

Media en zelfmoord

Wetenschappers zijn formeel: berichtgeving over zelfdoding leidt tot een meetbare stijging van het aantal zelfdodingen. Zeker wanneer daarbij ook details, met name over de methode, worden vermeld. Om die reden nodigde de Vlaamse Gemeenschap academici en journalistenvertegenwoordigers rond de tafel om van gedachten te wisselen over de formulering van Aanbevelingen voor de berichtgeving over zelfdoding. VVJ en Raad voor de Journalistiek gingen in op de vraag. Het resultaat vindt u als bijlage bij dit magazine. Vlaams Welzijnsminister Adelheid Byttebier (Agalev) stelt de folder op 17 februari officieel voor.

Dan toch gratis De Lijn-abonnementen voor stagiairs

Stagiair-beroepsjournalisten kunnen dan toch een gratis netabonnement krijgen bij De Lijn. Dat heeft de vervoermaatschappij op vraag van de VVJ toegezegd. Stagiairs die een gratis jaarabonnement willen, kunnen deze aanvragen op een van de provinciale contactpunten van De Lijn - zie voor de adressen www.delijn.be. Wel een kopie van de identiteitskaart en van de stagiairkaart meenemen.

AVBB wil opnieuw gehoord worden over bronnengeheim

De AVBB vraagt in brieven aan Justitieminister Onkelinx (PS) en aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers om opnieuw gehoord te worden over de nakende wettelijke regeling van het journalistieke bronnengeheim. De aanleiding zijn de adviezen van de Raad van State en de Hoge Raad voor de Justitie, die volgens de AVBB te veel uitzonderingen op het journalistieke zwijgrecht voorstellen, waardoor dit herleid dreigt te worden tot een lege doos. Onder het motto 'liever geen wet dan een slechte wet', zal de AVBB zich met alle middelen tegen een verdere uitholling van het wetsvoorstel-Bourgeois verzetten.

Verzet tegen Europese 'bronnenrichtlijn'

Over bronnengeheim gesproken. Een recente Europese richtlijn verplicht journalisten, net zoals financiële analisten, om telkens wanneer ze beursaankondelingen doen hun bronnen prijs te geven. De Europese Federatie van Journalisten (EFJ/IFJ) heeft samen met de Europese uitgeversverenigingen de strijd aangebonden met de directieve. (PD)

VLAAMSE MEDIA BOEREN OP SOCIAAL VLAK ACHTERUIT

De Vlaamse mediasector stàt er tegenwoordig, zowel creatief als bedrijfsmatig. Wel spijtig dat die volwassenheid zich vooralsnog niet doortrekt op sociaal vlak, zegt vakbondssecretaris Lode Verschingel (LBC).

Raf Custers

Eind januari, en met de sociale verkiezingen van mei in het vizier, ondertekende Lode Verschingel samen met collega's van VVJ, BBTK en ACLVB een opvallende oproep in De Journalist: journalisten gezocht die zowel redactie-afgevaardigde als vakbondsdelégee willen worden. Ze zijn nodig, weet Verschingel, want het loopt niet fameus met werk en loon in de Vlaamse mediabedrijven.

Lode Verschingel: "Iedereen jaagt iedereen op, dat is lapidair gezegd de situatie. Een schoolvoorbeeld zijn de zondagskranten. De VUM-groep is ermee begonnen. Ze zetten het personeel het mes op de keel, want de zondagskrant moest er binnen twee weken door. Terwijl je voor zo'n verandering met ingrijpende gevolgen voor de redactie en de ondersteunende diensten toch decent overleg nodig hebt. Maar daar was geen tijd voor. We hebben afspraken moeten maken zonder dat we de mensen konden raadplegen. Enkele dagen later deed Het Laatste Nieuws hetzelfde, daar was de tijdsdruk nog zwaarder. De inzet was: er moet 's zaterdags gewerkt worden, hoe gaan we dat organiseren en verlonen? Nu, we hebben puur sociaal gezien nog niet zo'n slechte regeling kunnen treffen. Maar blijkbaar is ook in deze sector het pure bedrijfseconomische denken dermate opgerukt dat we sociaal stappen achteruit zetten."

Foto Maitrise

Lode Verschingel: 'Flexibele werkomgeving staat regulering niet in de weg'

tractuelen en vele honderden freelancers, althans voor de commerciële zenders, de thema- en regionale zenders en in de onderaanneming de productiehuisen en de facilitaire bedrijven. Voor radio is het commerciële aspect veel beperkter."

Bestaat er daar sociaal overleg?

Lode Verschingel: "Het staat in de kinderschoenen. Twee jaar geleden is het Paritair Comité 227 opgericht. Er was een structuur nodig om de sector op te tillen tot een niveau van elementaire beschaving. De AV-sector schreeuwde om regulering. Er zijn in die sector zo'n 500 bedrijven actief, enkele grote, maar vooral heel veel kleine. Maar enkel VTM en Canal+ hebben een CAO. Voor de rest zijn de arbeidsvoorwaarden nergens formeel vastgelegd. De stoutmoedigsten zijn regelrecht illegaal bezig met minimumlonen, schijnzelfstandigen, onbetaalde overuren en flexibiliteit. Langzaam zijn ook bonafide werkgevers gaan beseffen dat de feitelijke rechteloosheid niet kon blijven duren. Ze hebben federaties opgericht en samen met ons bij de overheid gepleit voor een kader waarin de spelregels worden vastgelegd voor lonen en flexi-

biliteit."

Hoe zit het in de perssector?

Lode Verschingel: "In de perssector zijn de sociale relaties verzuurd. De nationale journalisten-CAO van de jaren '90 is niet verlengd. En de traditie van overleg in een aantal bedrijven, zoals de VUM-groep of Sanoma, is stilgevallen door de kleine en grote herstructureringen."

De mediasector is sterk versnipperd. Maakt dat sociale regulering niet extra moeilijk?

Lode Verschingel: "Het is niet omdat je in een flexibele omgeving werkt, dat er geen enkele vorm van regulering hoeft te zijn en de sector carte blanche zou mogen krijgen om enkel vanuit een bedrijfseconomisch perspectief het werk te organiseren. Ook in een flexibele werkomgeving moeten er regels afgesproken worden, al zijn dat andere regels dan in een administratieve omgeving. De vakbonden willen ook in de media-bedrijven democratie introduceren. Gezien de mediatisering van de samenleving is het des te belangrijker dat ook journalisten, bedienden en arbeiders daar hun zeg hebben."

Hoe zit het met schijnzelfstandigheid?

Lode Verschingel: "Daar zie je dezelfde logica. Wie het meest driest opereert in de grijze zone tussen contractueel en freelance-statuu, bespaart ook het meest op loonkost. De twee grote persgroepen hebben hun regionale redacties afgebouwd en op het terrein zijn nu enkel nog freelance-mensen aanwezig. In de audiovisuele sector zie je hetzelfde. De tv-omroepen beslissen nu op veel kortere termijn of ze series aankopen of stopzetten, zodat de productiehuisen op het vlak van werkzekerheid minder stabiliteit kunnen garanderen. Daarom nemen ze een lichte structuur aan: een kleine kern van contractuelen en tijdelijke contracten of freelancers als het nodig is."

Hoeveel mensen werken er nu in de audiovisuele sector?

Lode Verschingel: "Dat zijn tussen vier- en vijfduizend con-

TV-NIEUWSRACE BAART GODZILLA-MONSTERS EN GIGANTISCH IJSBLOK *Een analyse van Jan Backx*

Megalomaan, dat woord flitste door mijn hoofd toen ik als TV-kijker de eerste keer werd blootgesteld aan de kernisatractie-duik, aan het begin van het gerestylede VTM-nieuws. Vanuit een vliegende schotel-decor, dat in James Bondfilms niet zou misstaan als hoofdkwartier van een sinistere organisatie, begint een hups nieuwsmannetje/vrouwje aan de nieuwsberichten van de dag. Mét de voorgeschreven fysionomie: bedrukt kijken als jongelui te pletter zijn gesmakt tegen een boom; verrukt glimlachen als kort daarna iets wordt verteld over een onbetaalbare super-bolide.

De bruine kledij tegen blauwe achtergrond van vroeger heeft plaats gemaakt voor een kleurenallet waarin waterachtige tomatenketchup overheerst. In die soep evolueren wazige contouren van medewerkers op de achtergrond. Het is een zegen dat de melige overgangbabbeltjes tussen de duo-presentators tot het verleden behoren. Die doen ze nu wel met de Godzilla-monsters, de collega's-ter-plaatse, die via de gigantische videowall buiten iedere proportie plots komen binnengetuimd. De dynamiek van het nieuwsbulletin is ook bevreedend. "Straks komt er nog dit, maar eerst even dat, en ook nog even herhalen dat de hoofdpunten er zo uitzagen". Bij de korte berichten wordt een bubbende achtergrondmuziek de huiskamers ingepompt, iets voor een interludium met tropische vissen. Opluchting als het wollige deuntje stopt. Ik merk dat ze apetrots zijn op hun gigantisch scherm. Alles wordt nu geestdriftig uitgelegd aan de hand van cijfertjes, balken en tabellen, die mekaar zo snel afwisselen dat ik haast vergeet bij welk onderwerp ze nu weer hoorden. Een neutrale achtergrond is des duivels, dus lijk ik wel in een ruimtecapsule te zitten, waaronder de aarde draait. Nieuw speeltje is ook het in alle posities tuimelende wereldbolletje, dat me in blauw en baby-ontlasting

tinten laat zien waar precies Australië ligt. Er wordt wat afgewandeld voor de videowall, door mensen die vooral hun best moeten doen om niet voor de grafiek of de weerbericht-donderwolk te gaan staan. Ach, ik ben misschien te streng. TV gaat toch in de eerste plaats om beelden...

Dus even neuzen bij concurrent VRT. Daar is men eindelijk tot het besef gekomen dat een TV-journaal best meteen begint met de beelden van de dag. Want hoe Jan Becaus en Martine Tanghe eruit zien als ze ons beschaafd welkom heten, is genoegzaam bekend. De jongste verbouwingen waarmee de VRT het aanstormend geweld uit Vilvoorde wil counteren, gaan al evenzeer in tegen mijn gevoel voor esthetiek. Vroeger werd het nieuws gelezen aan een soort Wurlitzer-toog, met gekleurde lichtjes. Nu is het ding abnormaal groot geworden, met de allures van een gigantisch smeltend ijsblok. Brrr... Maar Bavo, Jan en Martine blijven er even gedistingeerd bij. Vreselijk zonde van die afschuwelijke screensavers, die totaal zinloos en in snoepgoed kleurtjes naast hun kop wentelen en wriemelen.

Kijkdronken gevoerd door VTM en VRT probeer ik het eens bij de Noorderburen, het NOS-journaal. Een verademing. Een dame of heer, die er noch overdreven trendy of intellectueel wil uitzien, gidst mij vanuit een intiem studiootje in no time doorheen de actualiteit. Krenterig Hollands? Misschien, maar het werkt. Op de achtergrond zie ik ook een scherm, net groot genoeg. En de overgangen naar de verslaggever-ter-plaatse zijn doorgaans naadloos. Ik weet meteen wat ik moet weten, zonder flauwekul. Raar voor een land dat zo is aangevreten door de zucht tot prààtten over de gekste dingen.

'VAN UW GEDREVEN REPORTER OP DE KEUKENSTOEL'

De Italiaanse oude vrouwjes die zo ijverig spaghettisaus maken, hebben felle concurrentie gekregen in de rubriek Olijke Reclamespots. De VRT laat nu zes van haar journalisten opdraven. Martine, Wim, Siegfried, Caroline, Rudi en Phara worden geportretteerd in hun dagelijkse biotoop. Heel suggestief gebracht en met zelf ingesproken commentaar, waaruit vooral de onwrikbare gedrevenheid van de betrokkene moet oprijzen. Zo zie je Siegfried als een Bonaparte doorheen de vergulde zalen van de Wetstraat schrijden, minzaam handjes drukkend van politieke boegbeelden, die hij wel als goede kennis maar niet als vriend wil. En Caroline spookt niet alleen rond in Gerechtshoven. Nee, een geheimzinnige informant die iets discreet wil lekken, hoort zij uit in een

bomvolle, chique taverne, naarstig nota nemend. De vers ontfutselde primeur wordt voor de ogen van heel het etablissement doorgebeld. Het leven zoals het is...

Alle zes ronden ze hun presentatie af, zittend op een witte keukenstoel, de VRT-kijker indringend in de ogen priemend. Prijs u gelukkig dat wij u dagelijks komen informeren. De acteur-journalist, het zal wel weer grensverleggend zijn in ons vak. Of men de betrokkenen misschien met de bajonet in de rug heeft moeten dwingen, wil ik van de VRT weten. "Oei...", zegt een geschrokken meneer van de marketing en vervolledigt zijn zin dan diplomatisch, in modern bedrijfsjargon: "Ik weet niet of wij daarover wensen te communiceren..."

(JB)

UITREIKING RTV-PRIJZEN MET DE CROO ALS CONFERENCIER

Luc Standaert

Eigenlijk is het een perfecte timing. Eind januari, als de meeste herinneringen aan de eindejaarsfeesten vervaagd zijn, als het weer troosteloos is en het lijkt of er aan de winter geen eind komt, dan zorgt de vereniging van de Vlaamse Radio- en Televisiepers voor een lichtpuntje met de uitreiking van haar prijzen van de radio- en televisiekritiek.

Dus spoedden ook op 31 januari jl. de uitverkorenen zich naar de godvergeten plek in de Antwerpse haven waar het auditorium van Opel Belgium ligt, de jaarlijkse plaats van afspraak.

En zoals steeds liet voorzitter Jaak Vandyck van de Radio- en Televisiepers de gelegenheid niet voorbijgaan om zijn kritische bespiegelingen op het voorbije mediajaar te spuien.

2003 was het jaar van 50 jaar Vlaamse televisie, zei Jaak. Er is uitgebreid teruggeblikt, en we hebben weer kunnen zien dat de televisie in zijn beginjaren echt een venster op de wereld opende, en een echte volkshogeschool was. Daar wordt tegenwoordig soms wat neerbuigend over gedaan, maar zijn 'kwaliteitsprogramma's' als *Temptation Island*, *Big Brother*, *Blind Date*, *The Bachelor*, *Freaky Frank of Fear Factor* dan echt vooruitgang, zo vroeg hij zich af.

2003 was ook een jaar van verkiezingen, en nooit was de rol van de televisie daarbij zo groot, wist Vandyck. Maar nooit was ook het gevoel van overkill zo groot.

Politici en programmamakers maken 'politainment'. Het moet vooral plezant en gezellig blijven, want er zou eens een kijker kunnen wegzappen.. En als er toch serieus gepraat wordt, dan wordt het in beeld gebracht als een boksmatch, moeten er winnaars en verliezers zijn. Maar ook de kritische waarnemers zijn fout, want het is nooit goed. Een serieus debat "gaat over de hoofden van de mensen heen", een politieke show "benadert de politiek te plat en oppervlakkig".

Tot slot riep Jaak zijn collega's journalisten op vooral ongebonden te blijven en zich de les niet te laten spellen door de pausen van de politieke en andere correctheid.

Gast spreker van de dag was de eerste burger des lands, Herman De Croo. Zijn halfuurtje bespiegelingen rond de

thema's lezen, kijken en luisteren, leerde de aanwezigen onder meer waarom het belangrijk is steeds een dubbele knoop in je das te leggen. Anders zakt die knoop namelijk in de loop van de dag en dat staat zo slordig.

Wij denken trouwens dat de gast spreker aanleiding zal geven tot een nieuw opbod tussen de openbare en de commerciële zender, niet over de rechten op het voetbal of het wielrennen, maar over Herman De Croo als eindejaarsconferencier. De Hostes en de Coppensen van deze wereld verdwijnen in het niet bij de man uit Michelbeke. Aangezien in de zaal zowel Aimé Van Hecke als Jan Verheyen aanwezig waren, twee mensen die goed betaald worden om oog te hebben voor dergelijke dingen, vermoeden wij dat er al geheime onderhandelingen met de ene of de andere aan de gang zijn.

O ja, er werden ook nog prijzen uitgereikt voor de beste programma's. Voor de radio was dat eindelijk 'Jongens en wetenschap', dat al twee jaar net naast de bekroning had gegrepen. Voor de televisie 'De Mol 3', ook al op het laatste nippertje, want de programmamakers zijn ermee gestopt. De prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor het beste jeugdprogramma ging dit jaar naar 'Karrewiet', het nieuwsproject voor kinderen van jeugdzender Ketnet.

voor de agenda's

Donderdag 19 februari, 19u30 - Debatavond 'Het assisenproces Dutroux: een journalistieke uitdaging?'. Met onder meer Hugo Lamon, Jan Heuvelmans, Nico Snelders, José Masschelin, Mark Morren. In het IPV, Grote Markt 40 in Antwerpen.

Maandag 1 maart - Begin van niet alleen het proces-Dutroux in Aarlen maar ook het **proces tegen het Vlaams Blok voor het hof van beroep van Gent**. Waar beginnen en eindigen de noties 'politieke vrijheid' en 'persvrijheid'?

Vrijdag 5 maart, 9 uur - Colloquium over 'Stadstelevisie in Europa: Perspectieven voor de toekomst'. Een organisatie van TV-Brussel en de VUB. In het Europees Parlement, H. Spaakgebouw, zaal 1A02.

Vrijdag 5 maart, 20 uur - Opening van de tentoonstelling XIIIde Fotopersprijs Vlaanderen 2003. In zaal Scaldis van de KBC-toren, Schoenmarkt 35, Antwerpen. De tentoonstelling loopt tot en met 31 mei. Open op werkdagen van 9 tot 17 uur (donderdag tot 19u30) en op zaterdag van 13 tot 16 uur.

Donderdag 22 april, 20 uur - Debatavond over 'Pers en PR'. Een organisatie van VVJ en BPRC, met journalisten, woordvoerders en public-relationsofficers. In het IPC, Résidence Palace in Brussel (meer info volgt).

Donderdag 6 mei, 20 uur - Debatavond over 'Freelancejournalistiek: een stand van zaken'. Met vertegenwoordigers van VVJ, SOFAM, uitgevers en politiek. In het IPC, Résidence Palace in Brussel (meer info volgt).

BRUSSELSE IPC DRAAIT NA AMPER 2,5 JAAR OP VOLLE TOEREN

Brusselse Wetstraat, Résidence Palace blok C, Internationaal Perscentrum. Voor de meeste journalisten is het door Michel Polak geconstrueerde art déco gebouw allang geen onbekende meer. Niet in het minst omdat de VVJ/AVBB er gehuisvest is natuurlijk.

Marleen Sluydts

Toch is het IPC op dit moment nog geen drie jaar in gebruik. Toen de Belgische overheid op 1 juli 2001 voorzitter werd van de Europese Unie, wilde ze met het centrum een forum creëren waar zij de internationale pers kon informeren en waar alle journalisten terechtkonden voor vanalles en nog wat. Tijd voor een stand van zaken, vond De Journalist. En waar kan die beter worden opgemaakt dan bij Carl Becart, de zaakvoerder van het IPC? Carl Becart herinnert aan de drie kernopdrachten van 'zijn' IPC: het verhuren van kantoorruimten, de terbeschikkingstelling van zalen voor conferenties en de verspreiding van overheidsinformatie. Alvast de eerste activiteit kent een groot succes. Begonnen met een bescheiden twee verdiepingen, heeft het IPC nu al vier verdiepingen ter beschikking waarvan er drie volledig verhuurd zijn. In maart komt er nog een vijfde verdieping bij en er is zelfs al sprake van een zesde. De bijkomende niveaus zijn overigens al voor 75 procent volgeboekt. De geleidelijke uitbreiding was reeds vanaf de oprichting voorzien, maar is veel sneller verlopen door de grote vraag. Op een paar na, zijn al de hurende organisaties 'persgerelateerd', zegt Carl Becart. Het gaat onder meer om de AVBB/VVJ/AJP, de JAM, de Raad voor de Journalistiek, de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) en een aantal radio- en tv-stations.

Bij de verhuring van de drie conferentiezalen wordt in de eerste plaats rekening gehouden met de federale overheid, die er gratis gebruik van kan maken. Zo is er elke woensdag om 11 uur een briefing van Buitenlandse Zaken. Daarnaast wordt er verhuurd aan andere overheidsorganisaties en aan bedrijven en verenigingen. De technische ondersteuning in de zalen wordt geleverd door de tijdelijke vereniging Philips/Videohouse. Ook catering wordt voorzien, via concessionaris New Concept. Die beheert ook het restaurant, dat trouwens onbepaald toegankelijk is voor alle journalisten.

Werkruimten

Het IPC biedt intussen ook onderdak aan twee soorten werkruimten voor journalisten. Er is de ruimte 'Media 1', waar men onbepaald eigen materiaal kan aansluiten en dat vooral

bij gebeurtenissen zoals een Europese top wordt gebruikt. En er is 'Media 2', waar computers staan en dat doorlopend intensief in gebruik is. Beide ruimten bevinden zich op de eerste verdieping en zijn vrij toegankelijk voor journalisten met een perskaart tussen 9u en 18u en tijdens en na conferenties.

Het bevorderen van sociale activiteiten staat bovenaan het lijstje van plannen voor 2004. De VVJ/AVBB draagt daar haar steentje toe bij, net zoals de internationale journalistenverenigingen IFJ en

Carl Becart, zaakvoerder van het IPC: klemtoon op het bevorderen van sociale activiteiten

Journalists@YourService.

Ten slotte zorgt het IPC ook voor informatieverspreiding vanuit de overheid naar de burger toe.

Het voornaamste instrument daarvoor is de website (www.residencepalace.be). Daarop worden onder meer de beslissingen van de ministerraad gepubliceerd. Journalisten kunnen ook automatisch alle perscommuniqués toegestuurd krijgen.

De overheid subsidieert het perscentrum en kan daarom ook gratis van haar faciliteiten gebruik maken, maar het centrum valt volledig onder eigen beheer en is zelf voor alles verantwoordelijk. Vlak na de oprichting kwam er enig protest van de oppositie tegen de grote hoeveelheid geld die naar het centrum ging. Carl Becart nuanceert de kritiek. Alle investeringen slopen in het begin veel geld op, zegt hij, en daarbij komt dat IPC intussen meer dan behoorlijk draait en er in de toekomst ongetwijfeld sprake zal zijn van winst. www.residencepalace.be

Dossier: Dutroux uitgeperst

Het Agusta-proces, het proces-Haemers, de zaak-Pandy, de zaak-Van Noppen, het proces rond de moord op André Cools. Pers en publiek waren het jongste decennium al niet slecht bedeed met spectaculaire rechtszaken, maar het proces-Dutroux, dat straks op 1 maart begint, slaat toch alles. 1.200 journalisten vroegen en kregen een accreditatie, ook veel buitenlanders waaronder opvallend veel Duitsers. Zeker tot half mei zijn zij zoet met het observeren en becommentariëren van hoe de Belgische justitie omgaat met een 'monster' genaamd Dutroux. Vele weken lang bulken kranten, magazines en televisieprogramma's intussen van de massa's informatie uit het onmetelijke onderzoeksdossier – dat gelukkig ook beschikbaar is op DVD. Zij het dat de media-aandacht sinds die historische zomer van 1996 eigenlijk nooit echt is verzwakt.

In dit onvermijdelijke Dossier aandacht voor de vraag hoe de gigantische mediabelangstelling voor het proces-Dutroux straks wordt gekanaliseerd, mede vanuit de wetenschap dat er in de assisenzaal maar 15 (!) zitjes voor de pers beschikbaar zijn. En hoe zit dat weer met het geheim van het onderzoek en het vermoeden van onschuld – een vraag waar ook persraadsheer Nico Snelders natuurlijk niet ongevoelig voor is.

In dit Dossier tot slot een kleine historiek van de nieuwsoorlog rond Dutroux & Co. Want meer dan ooit vchten journalisten en media zware schermutselingen uit met als inzet wie de ware waarheid in pacht had.

(Foto: PhotoNews)

Pol Deltour

TIEN OLIFANTEN IN EEN KEVERTJE

Ook al geen alledaags gegeven: afgelopen dinsdag organiseerde Justitie een persconferentie over hoe ze de persbelangstelling voor het proces-Dutroux in goede banen denkt te kunnen leiden. Maar wat wil je, met 1.200 geïnteresseerde journalisten, een goed deel bepakt en bezakt met apparatuur, en nauwelijks 250 zitplaatsen voor de pers. Waarvan dan nog amper 15 in de eigenlijke assisenzaal – toch de uitverkoren bestemming voor reporters die het échte proces willen verslaan.

Samen met drie ad hoc-aangestelde syndics en de AVBB werkte Justitie een regeling uit die op termijn iedereen enig soelaas moet bieden. In het heilige der heiligen – de eigenlijke assisenzaal dus – worden vijf plaatsen voorbehouden aan welbepaalde media: het persagentschap Belga, VRT, VTM, RTBf en RTL. Een zesde zitje wordt warm gehouden voor een assisen-tekenaar: een viertal kandidaten bood zich aan, en zij zullen dagelijks volgens een beurtrol van bijvoorbeeld 2 uur kunnen werken.

De negen overblijvende plaatsen worden verdeeld in drie voor de Nederlandstalige media, drie voor de Franstalige (+ Duitstalige) en drie voor de buitenlandse journalisten. Per categorie worden twee plaatsen voorbehouden voor de dagbladen. De derde plaats is voor de magazinepers, een agentschap of nog een audiovisueel medium. De toekenning van deze negen plaatsen gebeurt per dag volgens een toerbeurt. Die wordt door de syndici telkens op donderdag via de website van Justitie en ad valvas meegedeeld voor de week die volgt. Het is ook bij de syndici dat journalisten de speci-

fieke badge voor toegang tot de assisenzaal moeten afhalen en (aan het eind van de dag) weer inleveren. Voor de langslapers: toegangsbadges voor de assisenzaal die niet om 8u45 zijn afgehaald, worden voor die dag doorgegeven aan andere kandidaten !

Er zijn ook twee kijk- en luisterzalen ingericht, waar een videoverbinding voorzien is met de assisenzaal, en daar is de regeling een stuk eenvoudiger. Elke medium waarvan journalisten zich lieten accrediteren, krijgt dagelijks een toegangsbadge voor deze zalen. In de videozalen worden permanent beelden doorgestraald van drie camera's: één die op de beschuldigen is gericht, één die het hof in beeld neemt, en één die de burgerlijke partijen en tegelijk de getuige (zij het op de rug) filmt.

Beelden

De fotografen worden gedurende de eerste twee dagen verondersteld met een poolstelsel te werken. Vanaf dag 3 mogen ze elke dag bij de aanvang van de zitting volgens een toerbeurt 'vers' beeldmateriaal maken. Het is de bedoeling dat ook VTM en RTBf dan beelden kunnen schieten, onder de voorwaarde weliswaar dat ze dat materiaal delen met alle andere omroepen.

Belangrijk: in de assisenzaal én in de twee videozalen is elk gebruik van opname- of andere apparatuur ten strengste verboden. GSM's, fotoapparaten, videocamera's, dictafoons

Dossier: pers gesteund

en laptops worden aan de ingang afgegeven. Justitie stelt hiervoor speciale lockers ter beschikking. Wie toch betraapt wordt met apparatuur, dreigt zijn accreditatie te verliezen.

Even verderop, in het oude gerechtsgebouw van Aarlen, is echter ook een heuse perszaal ingericht, waar alle informatica wel kan worden gebruikt. Voor de internetverbindingen zijn er een vijftigtal ISDN- en twee draadloze lijnen beschikbaar. Voor toegang tot de perszaal volstaat de algemene accreditatiebadge. Die kan van maandag 23 tot en met donderdag 26 februari telkens van 14 tot 18 uur worden afgehaald op het AVBB-secretariaat in de Résidence Palace, en van vrijdag 27 tot en met zondag 29 februari eveneens tussen 14 en 18 uur in de perszaal van Aarlen. Nog dit. De advocaten van de verdediging dringen er op aan om niet door de pers gesteund te worden in hun verblijfplaatsen. Zondaars dreigen ook hier hun accreditatie te verliezen.

HOE ZAT DAT WEER MET HET RECHT OP PIJN, SMARTEN EN PRIVACY?

Dat het nakende proces-Dutroux aanleiding zou geven tot een vloedgolf van informatie in de media, stond in de sterren geschreven. Dat die informatievloed op zijn beurt tot een pak kritieken zou leiden, eveneens. De kritieken gaan in het spoor van de vorige mediagenieke processen onder drie noemers: het geheim van het onderzoek wordt geschonden, het vermoeden van onschuld van de beschuldigen wordt gekrenkt, en het recht van privacy van de slachtoffers en hun familie – of nog hun recht op eerbiediging van pijn en smarten – wordt geweld aangedaan. Een korte analyse.

De schending van het geheim van het onderzoek is wel het laatste waar de media zich vandaag zorgen over moeten maken. Niemand minder dan de Luikse procureur-generaal Anne Thily liet inmiddels verstaan dat het onderzoek vandaag afgerond is, en dat het geheime karakter ervan dus niet langer voor schending in aanmerking komt.

Iets moeilijker ligt het met het recht op vermoeden van onschuld, waarover alle beschuldigen beschikken zolang ze niet veroordeeld zijn. Het lijdt weinig twijfel dat de advocaten van Dutroux en zeker Nihoul straks royaal uit perspublicaties van de voorbije zeven jaar zullen putten om aan te tonen dat er van dit mensenrecht voor hun cliënten geen spaander overblijft. Zeker een volksjury, die nu eenmaal uit gewone mensenkinderen bestaat en geen beroepsrechters, loopt het risico hierdoor allang beïnvloed te zijn, zal er extra worden geargumenteed. Toch is het weinig waarschijnlijk dat het hof van assisen op dit betoog in zal gaan. Het Europese Mensenrechtenhof in Straatsburg besliste al lang geleden

dat de media moeten kunnen berichten over lopende strafonderzoeken – zeker wanneer deze de publieke opinie sterk beroeren en nog méér wanneer die onderzoeken al te lang aanslepen.

Facsimiles

Allicht de delicaatste uitdaging waarvoor de media staan, is het opbrengen van de gepaste schroom voor het lijden van de slachtoffers en hun familie. Zo diende het ouderpaar Russo eind januari klacht in bij de Hoge Raad voor de Justitie wegens processen-verbaal die drie media hebben afgedrukt en waaromtrent de Russo's van plan waren een debat met gesloten deuren te vragen. Opschudding ontstond ook nadat enkele media facsimiles afdrukten van brieven die Sabine Dardenne aan haar ouders schreef toen ze nog opgesloten zat bij Dutroux. En intussen heeft de moeder van Laetitia Delhez de politie moeten vragen haar dochter af te schermen tegen al te opdringerige buitenlandse journalisten.

Justitieminister Onkelinx (PS) dringt er op haar beurt bij de AVBB en alle mediaverantwoordelijken op aan "hun verantwoordelijkheid ernstig op te nemen". En ook de Federatie voor Diensten voor Geestelijke Gezondheidszorg deed een oproep: "De confrontatie met het hele circus-Dutroux is schadelijk, vooral voor de geestelijke gezondheid en vooral voor de slachtoffers van seksueel geweld, ontvoering en opsluiting. Daarom willen we aan de media vragen om een gepaste discretie in acht te nemen bij de verslaggeving van het proces."

(PD)

Nico Snelders, menselijk visitekaartje van Justitie op Dutroux-proces

Jan Backx

Sla Nico Snelders (50) een witte toga om en je hebt de incarnatie van een Romeinse caesar in de volle rijpheid van zijn regeerperiode. Die indruk wordt nog versterkt als ik zie hoe mijn gesprekspartner tijdens onze babbel over zijn job als 'persraadsheer op het proces Dutroux' al frutselend een antiek ogende ring heeft 'gesmeed' van het goudpapiertje dat rond de chocoladeversnapering zat. Aarlen is veel dichterbij huis dan Rome. Maar toch mag Antwerpenaar Snelders zich aan een cultuurschok in eigen land én vakgebied verwachten. Nico Snelders is kamervoorzitter bij het Hof van Beroep van de Scheldestad en zat zelf assisenprocessen voor. De journalisten leerden hem vooral waarderen als hun discrete gids in de turbulente zaak Van Noppen, die zeven weken duurde. Maar bij Dutroux rekent men in maanden...

(Foto Nick Hannes)

Wacht u een corvee?

Persraadsheer Snelders: "Zo zie ik het allerminst. Ik beschouw mijn aanduiding door het ministerie van Justitie als een

blijk van waardering voor mijn werk in de Van Noppen-zaak. We hebben toen geprobeerd vanuit de rechtbank actief naar de media toe te gaan en leerden dat een goede verstandhouding best mogelijk is, mits deugdelijke afspraken. Mijn Waalse tegenvoeter in Aarlen is parketmagistraat Philippe Morandini. Samen zijn we het menselijke visitekaartje van de internationaal belaagde Belgische justitie. Het is niet onze taak veelvuldig in beeld te komen of appreciaties te ventileren over wat er tijdens de debatten wordt aangevoerd. Onze job is scherp afgebakend: accurate informatie brengen over het verloop van de procedure."

Het Dutroux-dossier is metershoog. U heeft alles diagonaal ingestudeerd?

"Het zal allicht verbazen maar op het moment van dit gesprek beschik ik niet eens over de beruchte DVD'S! Over de zaak Dutroux weet ik nu ongeveer evenveel als iedere geïnter-

esseerde burger. Als proceduregids ga ik onbevangen naar het proces. Ik zal veel tijd op de zittingen doorbrengen, aandachtig luisterend. Niet geeuwend wachtend op 'incident nummer zes', dat we toch al op voorhand hadden zien aankomen."

De media doen anders wel volop hun profijt met die CD-roms...

"Inderdaad, men hekst om alles zo suggestief mogelijk op te rakelen en in beeld te brengen. Ik vind het een ronduit kwalijke evolutie, die alleen maar de kijkcijfers en de sensatiezucht dient. Het is niet denkbeeldig dat procespartijen middelen zullen puren uit subjectieve verhalen, die in geur en kleur aan de bevolking werden gedaan."

De 'definitieve waarheid', die op het proces boven water zou moeten komen, wordt ook ingeblikt?

"Drie vaste camera's gaan van het eerste tot het laatste woord registreren. Ze staan

respectievelijk gericht op hof en aanklager, op de beschuldigen, én ruggelings op de getuigen en de burgerlijke partijen. Er komen géén regie en geen close ups aan te pas. Het gaat om de loutere registratie van de debatten."

De Nederlandse vertaling van de akte van beschuldiging blijkt een pijnlijke Belgemop op te leveren...

"Tja, met veel goede wil maar weinig vakmanschap gemaakt. Zelfs de tenlasteleggingen zijn niet correct conform de Nederlandstalige wetteksten weergegeven. Ik werk op de valreep aan een behoorlijke, samenvattende tekst, die tenminste juridisch correct is. Voorts gaan we op de website van www.just.fgov.be ook een Nederlandstalige lijst antwoorden op zogenaamde FAQ's zetten."

Tot slot: kènt de assisengids zijn weg in Aarlen?

"Nee. Ik ben er zelfs nog nooit geweest..."

EX-PARKETWOORDVOERDER CARLO GOVAERT OVERLEDEN

Een zware hersenbloeding, die zich plots manifesteerde tijdens een pretentieloos partijtje tennis, is de Antwerpse advocaat-generaal Carlo Govaert (52) fataal geworden. Zijn uitvaart lokte een massa vrienden. Hun verdriet en verslagenheid waren van een pakkende loepzuiverheid. In de overgang van de jaren '80-'90 was Carlo Govaert perswoordvoerder van het Antwerps parket. Wij, paleisjournalisten, noemden hem onder mekaar 'Goofy', naar het immer opgewekte, goedhartige en behulpzame Walt Disney-figuurtje. Het had ongetwijfeld ook met Carlo's bewegingspatroon te maken: breed benend door de gangen en enthousiast wapperend met het ultieme document dat voor 'de pers' misschien uitkomst kon brengen. Na Carlo Govaert, werden de perscontacten grotendeels toevertrouwd aan vrouwelijke parketmagistraten, wat een merkbare verschuiving inzake temperament en aanpak met zich bracht.

Govaert was ook aanklager in de beruchte strafzaak tegen Jean-Pierre Van Rossem.

Zijn doodsprentje toonde de échte Carlo: in sportief plunje, zonder rode toga en medailles. Géén vermelding van ronkende titels. Enkel een hartelijke afscheidsgroet: "Salut les Copains!" (JB)

EEN KLEINE HISTORIEK VAN DE NIEUWS- OORLOG ROND DUTROUX

Pol Deltour

Zomer 1996

De aanhouding van Marc Dutroux en de eerste verhalen van zijn misdaden domineren gedurende vele weken de nieuwsagenda van alle media. Dat laat zich zien aan de cijfers: in de maand augustus verkopen de kranten (vooral de Franstalige) 80.000 extra exemplaren per dag.

Al snel ontwikkelen zich twee stromingen. Sommige journalisten geloven van meet af aan dat er 'hooggeplaatsten', 'bescherming' en 'netwerken' in het geding zijn en ze laten dat ook keer op keer blijken. De spin in het web is volgens hen Michel Nihoul. Andere media bewaren voorlopig meer afstand. De kloof tussen 'believers' en 'non believers' loopt parallel met een schisma dat ook de met het onderzoek belaste magistraten en chercheurs treft.

Er rijst een eerste, zwaar 'deontologisch' incident wanneer VRT en RTBF beelden tonen van de opgegraven beenderen van An en Eefje.

Eind 1996 lanceren enkele kranten – zij het voorzichtig – het bestaan van pedofiliedossiers tegen de politici Elio Di Rupo (PS) en Jean-Pierre Grafé (PSC). Die onderzoeken worden in 1998 zonder gevolg afgesloten wegens gebaseerd op de lasterlijke aangifte van de homofiel Olivier Trusgnach.

1997

Het jaar van de parlementaire onderzoekscommissie-Dutroux/Nihoul. Er blijkt een opvallende entente te heersen tussen het gros van de commissieleden en de 'believende' journalisten. Vlaams-Blokkamerlid Gerolf Annemans doorbreekt als commissielid op kousevoeten het mediacordon tegen zijn partij. Ook kamerleden zoals Marc Verwilghen, Tony Van Parys en Renaat Landuyt spinnen garen van de gigantische media-aandacht.

Op 20 februari schrijft de commissie een opmerkelijke brief aan alle redacties met de vraag om alle informatie door te spelen die ze hebben over de personen rond wie het onderzoek draait.

'Non-believende' journalisten krijgen het hard te verduren. Commissievoorzitter Verwilghen veegt de RTBF publiek de mantel uit na een kritische reportage van 'Au nom de la loi'. De Morgen start in juni een reeks – zwaar publicitair ondersteund – over 'Het ware gelaat van Michel Nihoul'. De suggestie van De Morgen dat Nihoul het brein achter Dutroux is, krijgt tegenkanting van ondermeer de VUM-kranten, de FET en Blik.

De Morgen brengt in diezelfde maand ook nog de toenmalige Brusselse procureur Dejemepe in verband met de uitbating van prostitutie. Het levert de krant een blaam op van de Raad voor Deontologie van de AVBB.

VTM dan weer betreft de toenmalige Brusselse schepen Freddy Thielemans (PS) bij een pedofiliezaak, maar ook dat verhaal blijkt gebaseerd op een persoonlijke afrekening.

1998

In januari pakt De Morgen uit met een reeks over 'De geheime dossiers van Neufchâteau'. Centraal staan de getu-

igenissen van X1, of Regina Louf. Aan haar verhalen over dodelijke seksuele orgieën met minderjarigen in netwerkverband kent de krant een grote credibiliteit toe. Ongeveer alle andere Vlaamse persorganen rollen over De Morgen heen. Zij brengen de ene na de andere getuigenis die X1 als 'fantaste' moet ontmaskeren.

Justitieminister De Clerck roept gerecht en pers op tot onderling overleg. Dat zal resulteren in Richtlijnen voor de communicatie over lopende strafonderzoeken.

Op 23 april gaat Marc Dutroux even op de loop, en VTM start zijn 19 uur-journaal wat vroeger om meer kijkers te halen. De truuk mislukte, omdat het gros van de kijkers het toestel pas om 19 uur opzet en men vreesde op VTM al een belangrijk stuk van het nieuws te hebben gemist...

1999

Knack brengt, 3 jaar na de Witte Mars, de 'Feiten in het dossier', en vindt geen spoor van een netwerk.

2000

Jean Nicolas, een zelfverklaarde onderzoeksjournalist uit Luxemburg, publiceert in zijn blad L'Investigateur een lijst van 105 Belgische pedofielen. Op vraag van Justitieminister Verwilghen verbiedt een rechter in kort geding elke verdere verspreiding op straffe van een dwangsom van 1 miljoen oude BEF per exemplaar.

Ook Marcel Vervloesem, van de Vlaamse vzw Morkhoven, had er even mee bedreigd een lijst met 980 namen van pedofielen op het internet te zetten, maar ziet daar uiteindelijk van af.

2001

Diezelfde Nicolas publiceert samen met Frédéric Lavachery het boek 'Dossiers pédophilie, le scandale de l'affaire Dutroux'. Daarin wordt koning Albert II in verband gebracht met orgieën met minderjarigen. Op vraag van de vorst en de Belgische regering verplicht het gerecht uitgeverij Flammarion om in elk verder verspreid exemplaar een ontkenning van Albert op te nemen.

Vijf jaar na het losbarsten van de zaak, publiceert Humo grote delen van de verhoren van Marc Dutroux en zijn kompanen.

2002

Een VTM-journalist bezoekt, als 'chauffeur' van VLD-senator Dedecker, Marc Dutroux in zijn cel. Daar ontstaat deining over, maar de Raad voor de Journalistiek zal de undercoveractie in mei 2003 als deontologisch correct bestempelen.

2003

Januari 2003. De raadkamer van Neufchâteau stelt Nihoul buiten vervolging; de VUM-kranten en de FET noemen die uitspraak 'logisch'.

Mei 2003. De kamer van inbeschuldigingstelling van Luik sturt Nihoul alsnog naar het hof van assisen. De Morgen triomfeert.

OVERDOSIS

Een column van Mark Vlaeminck

Nu al iedere ochtend een volle pagina Marc Dutroux bij mijn ontbijt en het proces van de eeuw moet nog beginnen. Het proces van de eeuw. De benaming klinkt een beetje pretentius als je nagaat dat er in dezelfde eeuw nog 96 jaar moeten volgen, want wie zegt er dat er na Dutroux niet een nog misdadiger individu rechtstaat dat met nog meer en nog walgelijker misdaden

(Foto: Maitrise)

de geschiedenis zal ingaan. Ook in het begin van de vorige eeuw werd het label Proces van de Eeuw al uitgereikt op het moment dat Adolf Hitler nog niet meer was dan een gefrustreerd schildertje. Als een bezeten blauwbaard een dozijn vrouwen verkracht en vermoordt is dat erg, maar de holocaust weegt zwaarder in de lijst van gruwelijke feiten waarop de mensheid niet zo fier hoeft te zijn.

Als lezer/kijker/luisteraar vraag je je af hoever de media nog kunnen gaan in het coveren van het slechtste waartoe de homo sapiens in staat blijkt te zijn.

Wie de voorbereidende berichtgeving over het proces Dutroux probeert te volgen, krijgt zoveel feiten en feitjes door zijn strot geramd dat slikken moeilijk wordt. Laat staan ademen.

De kelder van Dutroux nagebouwd ten gerieve van de beste kijker. Met zowaar vader Marchal, de enige echte en onvervalste, als studiegast. "En hoe voelt u zich, meneer Marchal, als u dat decor ziet waarin uw kind aan zijn einde kwam?" Een beetje regisseur laat op dat moment inzoemen op de traanklier van de vader, door de mediativering van de feiten ondertussen zelf een mediafiguur geworden, en als je maar close genoeg gaat, breng je wel een echte traan in beeld. Waarna we er even uitgaan voor de reclame. Plasje maken, toilet doorspoelen, pintje uit de frigo, en weer in de fauteuil voor de rest van de show. "Goede

avond, beste kijkers, volgende week zijn we er weer. Als het van ons afhangt met nog meer tranen."

Wanneer gaat Dutroux The Movie in première? En wie mag de titelrol vertolken? Dat zal afhangen van de jury, dames en heren, en ik stel ze even aan u voor. Om te beginnen de vakjury. Mannen en vrouwen die weten hoe je meisjes foltert. Geef ze maar

een applaus. En natuurlijk hebben we ook een persjury. Weer applaus. Maar vooral uw mening, beste kijkers, zal de doorslag geven. U beslist wie Dutroux mag spelen. U kan nu een sms-je sturen. Als u meent dat Jan Declair de geknipte smeerlap is, vorm dan het nummer zoveel. Vindt u de kop van Dirk Roofthoofd geschikter voor deze glansrol, vorm dan nummer ietsje meer. Wil u liever Wim Opbrouck – we plaatsen hem eventjes op dieet – draai dan nummer nog iets meer.

Doen. Nu. Want u kan een prachtige prijs winnen. Een rondrit langs de plaatsen waar de walgelijke werkelijkheid zich heeft afgespeeld. U aangeboden door deze touroperator.

Na Dutroux de artikels, na Dutroux de dossierpagina's, na Dutroux de boeken, na Dutroux het infotainment nu eindelijk Dutroux het proces. Straks ook verkrijgbaar op video of op dvd.

Slechts vier keer knippen en met de bonnen die u op deze Dutrouxspaar kaart kleeft krijgt u hem gratis.

Minder goed nieuws voor onze muzikale vrienden: Dutroux the musical heeft vertraging en de première is uitgesteld. Tijdens de ontsnappingsscène in de Ardense bossen heeft de hoofdacteur zijn voet versluisd. Maar er wordt aan gewerkt. Wij houden u op de hoogte. Maar eerst gaan we er nog even uit voor een onderbreking.

HOOFDREDACTEUR VERKLEINT ZIJN KRANT

Mark Vlaeminck

In een wereld waarin iedereen de grootste wil hebben, verkleint hoofdredacteur Peter Vandermeersch zijn krant. Vanaf 8 maart verschijnt De Standaard op een kleiner formaat, dat exact de helft beslaat van het huidige. Geeft de VUM naast Het Volkske voortaan ook Het Standaardje uit?

In de geschiedenis van de Vlaamse pers zal Vandermeersch niet alleen worden vermeld als de man die een symbool van het katholieke flamingantisme omvormde tot een moderne referentiekraant en daarom onder meer AVV-VVK schrapte, maar ook als de hoofdredacteur die 's werelds grootste kwaliteitskraant een kopje kleiner maakte. Letterlijk dan. Want zolang De Standaard op het oude vertrouwde broadsheet formaat van de persen rolde, was er nergens ter wereld een krant met een groter formaat.

Vandermeersch: "Van die unieke positie stappen wij nu af omdat de lezer dat zo wil. Twee jaar geleden was 1 op de 5 Standaardlezers niet tevreden met het formaat van zijn krant. Uit onze jongste tevredenheidsenquête einde 2003 bleek dat 58 procent van onze lezers en lezeressen een kleinere krant wou. Ja, dan moet je toch maatregelen nemen."

Straks ligt het resultaat van die maatregelen in de brievenbus en in de krantenwinkel.

Bij de verkleining van De Standaard had de VUM keuze

tussen twee oplossingen. Ofwel zou de nieuwe Standaard voortaan op Belgisch formaat gaan, zoals Het Nieuwsblad dat in hetzelfde huis wordt uitgegeven. Ofwel opteerde men resoluut voor het nog kleinere tabloid zoals de populaire Britse kranten.

"Voor iedere oplossing viel wel iets te zeggen", bevestigt Vandermeersch. "Als we kozen voor Belgisch formaat, dan konden we bij moeilijkheden in de drukkerij vlot overschakelen op de persen die Het Nieuwsblad drukken. Tabloid had dan weer het voordeel dat we meer inspeelden op de uitdrukkelijke wens van onze lezers. En in tegenstelling tot Engeland kleefte in Vlaanderen aan het woord tabloid niet de negatieve bijklank van sensatie, onbetrouwbaar, paparazzi en blote meiden op pagina 3." Het werd dus het tabloid-formaat, wat overigens het formaat is waarop nu al De Standaard der Letteren wordt gedrukt.

Een krant verklein je niet zoals je een paar schoenen van een maatje kleiner koopt. Daarom hebben grafische redacteurs wekenlang dummy's gemaakt van hoe die kleinere krant er wel zou kunnen uitzien en ook voor de adverteerder moesten beslissingen worden genomen.

Voor de lezer maakt dat geen verschil uit. "En voor de redacteur evenmin", zegt hoofdredacteur Peter Vandermeersch. "Aan de lengte van zijn stukken verandert er niets."

s c h e e f b e k e k e n

« De onzin die toen (naar aanleiding van het verplichte opstappen van Leo De Bock als hoofdredacteur van de VRT-tv-nieuwsdienst, nvd.) over mij in de kranten is verschenen! Bracke met zijn vedettencontract, die extra betaald wordt voor elke keer dat hij op het scherm komt... Ik heb een gewoon bediendencontract. De fantasie van sommige pulpjournalisten is grenzeloos. »

Sigfried Bracke in Humo van 27 januari 2004

« Alles hangt af van de manier waarop de ambtenaar iets naar buiten brengt en van de reactie van de overste of de minister. Reageert een minister tijdig en correct, dan blijft de heisa in de media beperkt. (...) Alleen anonieme perslekken vind ik vervelend. Als je voor een zaak opkomt, moet je ook de moed hebben om ervoor uit te komen. (...) Vastbenoemde ambtenaren gaan vaak tientallen jaren om met dezelfde collega's. Dan is het blijkbaar verleidelijk om een rekening te vereffenen door iets te lekken naar de pers. »

Vice-premier Johan Vande Lanotte in Fedra, het magazine van de federale ambtenaren, december 2003

« Ik wil best de sympathieke volksmens blijven, maar ik eis voortaan een beetje meer respect. Nu durf ik tegen elke

journalist zeggen: "Als ge mijn woorden verdraait, zal uw leven voortaan minder aangenaam zijn". »

Serigo in Het Laatste Nieuws van 17 januari 2004

« Het voordeel van Woestijnvis is dat hier op de 65 werknemers maar een paar mensen zich niét met het creatieve aspect en de ontwikkeling van programma's bezighouden. In een doorsnee bedrijf moet je eerst de lonen van de personeelsmanager, de onderdirecteur, de vice-directeur en noem maar op betalen voor je kunt beginnen te werken. »

Wouter Vandenhoute in De Standaard van 17 januari 2004

« Ze mogen honderd keer komen vertellen dat de huidige overvallengolf in Antwerpen niet uitzonderlijk is, dat er zelfs merkelijk minder zijn dan vorig jaar, de mensen geruststellen met « Het zijn er maar dertig in één maand ... », uiteindelijk doet dat er niet toe als de bevolking het tegendeel aanvoelt. Dan moet de overheid op die ongerustheid inspelen. Niet door die paniekgevoelens slaafs te volgen, maar met informatiecampagnes en exacte criminaliteitscijfers. »

Paul Geudens in Gazet van Antwerpen van 3 februari 2004

DIGITALE INFORMATIEVLOED VEREIST EIGEN REGULERING

Hoe zit het in dit digitale tijdperk eigenlijk met het pluralisme in het elektronische informatieaanbod? En moet de overheid geen maatregelen nemen om de informatie-overvloed in goede banen te leiden? Sectorspecifieke regels dringen zich inderdaad op, stelt de Leuvense professor Peggy Valcke in haar doctoraatsthesis. Maar dan zonder de digitale markten meer te verstoren dan echt nodig is.

Luc Vanheerentals

Volgens Peggy Valcke, die verbonden is aan het Interdisciplinair Centrum voor Recht en Informatica van de K.U.Leuven (www.icri.be), volstaat het algemene mededingingsrecht niet om alle problemen in de opkomende markten van de digitale interactieve media op te lossen. Ook in de omroepsector beperkte de overheid zich in het verleden niet tot deze reglementering, maar legde ze een hele rits van maatregelen op op het vlak van markttoegang en -gedrag. Voor andere mediavormen zoals kranten, tijdschriften, films of boeken was dat nauwelijks of alleszins veel minder het geval. In de omroepsector daarentegen was de markttoetreding zelfs lange tijd volledig voorbehouden voor de publieke omroep en bestaan er heel wat maatregelen om de in de samenleving aanwezige strekkingen en opvattingen inhoudelijk aan bod te laten komen, denk aan programmaverplichtingen, de 'must carry-regels' in hoofde van kabelmaatschappijen of eigendomsbeperkingen.

Hoe moet de overheid nu optreden ten aanzien van digitale televisie, internet, informatiediensten via mobiele netwerken...? Volgens Valcke mag er men er niet zomaar van uitgaan dat de impact van de nieuwe technologieën op de diversiteit van het aanbod eenduidig positief zal zijn. Een mogelijke bedreiging is de controle van één onderneming over 'technische bottlenecks' waarlangs de informatie moet passeren. Dat kan dan concreet de vorm aannemen van digitale decoders, strategische allianties tussen inhoudsleveranciers en netwerk-aanbieders (fusie media-gigant Time Warner en internetprovider AOL), de beperking door netwerk-aanbieders van de toegang tot diensten en inhouden ('walled gardens')... Een mogelijke bedreiging van niet-economische aard is politieke inmenging in de berichtgeving. Sectorspecifieke regels zullen volgens Valcke dus nog

(Eigen foto)

Professor Valcke: redactiestatuten ook voor digitale nieuwsmedia

geruime tijd vereist blijven voor al deze situaties waar de mededingingsregels tekortschieten. Professor Valcke: «En toch pleit ik ervoor om de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen bij de uitbreiding van bestaande maatregelen naar de digitale media of bij de uitvaardiging van nieuwe verplichtingen. Overregulering kan nu eenmaal een nefaste impact hebben op investeringen en innovatie. De sectorspecifieke maatregelen mogen de markt niet meer verstoren dan nodig om de doelstellingen te bereiken.»

Wat de transmissieproblematiek betreft bestaat er al sinds 1995 een EU-richtlijn die aanbieders van decodersystemen voor digitale televisie de verplichting oplegt om eerlijke, redelijke en niet-discriminerende toegang aan te bieden

aan alle omroepen. Een nationale regulator – in ons land het BIPT wat de telecommunicatie in strikte zin betreft en het Vlaamse VCM, de Franstalige CSA en de Duitse Medienrat voor de omroep – kan wel bekijken of er maatregelen nodig zijn.

Van de verplichtingen op inhoudelijk niveau moeten er volgens Valcke ook in het digitale tijdperk zeker een aantal behouden blijven, ook al omdat ze naast diversiteit en pluralisme nog andere normdoelen nastreven. De bescherming van iemands eer en reputatie bijvoorbeeld (cfr. het recht van antwoord), of de onafhankelijkheid van journalisten (cfr. redactiestatuten).

Valcke is van oordeel dat er continu moet worden geëvalueerd of de door de marktwerking ontstane diversiteit bij digitale media voldoende is. «Stel dat we op een bepaald ogenblik vinden van niet, dan kunnen we om bepaalde inhouden voor iedereen toegankelijk te maken een concept van universele dienstverlening invoeren. Zoals in de telecommunicatiesector kan dan bekeken worden welke marktspeeler die basisdiensten tegen welke prijs op de markt kan brengen.»

Luc Rademakers,
Filosofie van de vrije tijd, Damon (Nederland)

Zeldzaam zijn de journalisten die 'dr.' voor hun naam mogen zetten. Als er af en toe toch eens een doctor verdwaalt in onze beroepsgroep, dan is dat vaak een teken dat het ergens is foutgelopen met de carrière. Nog zeldzamer zijn de journalisten die tijdens hun journalistieke beroepsloopbaan hun doctorsbul behalen. Genoeg redenen dus om ons petje af te nemen voor Luc Rademakers, een witte raaf die de voorbije twee jaar niet alleen de gratis krant Metro uit de grond stampte als hoofdredacteur, maar in diezelfde periode ook promoveerde tot doctor in de filosofie aan de VUB. Dat laatste lukte hem met een proefschrift over de filosofie van de vrije tijd.

Journalisten die vrije tijd zouden hebben, kunnen eruit leren hoe ze hem moeten gebruiken. (LS)

Piet van Brabant,
Vrijmetselarij in Nederland en Vlaanderen, Houtekiet

Niet voor het eerst heeft Piet van Brabant een boek geschreven over vrijmetselarij, wat niet zo vreemd is gezien hij zelf deel uitmaakt van het wereldje. Als insider levert van Brabant niet alleen een stuk geschiedschrijving en een bespreking van de huidige invloed van de vrijmetselarij, maar vertelt hij ook over zijn persoonlijke ervaringen. Daardoor vertrouwt dit boek meer informatie toe aan de lezer dan we gewoonlijk over dit onderwerp gewend zijn. (MS)

Frank Hellemans,
Echte mediaprimeurs. Een communicatiegeschiedenis, Lannoo

Een zeer bondig, en daardoor een beetje oppervlakkig overzicht van de communicatie- en mediageschiedenis. Met een snelheid typerend voor de huidige cybercultuur, stapt Frank Hellemans met zevenmijlslaarzen door het landschap van lichaamstaal, gesproken taal, schrift, drukpers, krant, radio- en televisie, fotografie en film, en ten slotte cyberspace. De meer recente uitvindingen krijgen de meeste aandacht; bij de beschrijving van het verdere verleden vervalt de auteur soms tot gemeenplaatsen. Neem nu de stelling dat de Romeinen al over een internet avant-la-lettre beschikten. Het werkje heeft ongetwijfeld zijn verdienste als overzicht, maar veel hoger dan een schools niveau geraakt het daarbij toch niet. (MS)

Douglas De Coninck,
Marc Dutroux, Het stilste jongetje van de klas, Houtekiet

Na zijn in 1999 verschenen 'De X-dossiers: Wat België niet mocht weten over de zaak-Dutroux', laat Douglas De Coninck hier een heel andere kant van het megadossier zien. Dit boek is gebouwd op persoonlijke geschriften van Dutroux zelf, op tientallen gesprekken met mensen die hem kenden, en op het moraliteitsverslag dat voor het assisenproces opgesteld werd. Aldus schetst de auteur een nooit eerder gezien indringend portret van de meest gehate man van België, maakt uitgever Houtekiet zich sterk. Het boek bundelt de reeks artikelen die Douglas De Coninck in oktober vorig jaar in De Morgen publiceerde onder de titel 'Hoe kweek je een monster?'. (PD)

Bagdad, Irak, 12 februari 2003. Het venster van café Al Zahawi in Rashid straat.

De dreiging van een Amerikaanse invasie wordt alsmaar groter, en de spanning die daarmee gepaard gaat spreekt uit dit beeld. Met deze foto won de Franstalige Belgische fotograaf Bruno Stevens vorige vrijdag een World Press Photo Award in de categorie 'Daily Life'. Stevens vertoefde de voorbije jaren herhaaldelijk in Bagdad.

Alleszins een dikke proficiat, Bruno !

HANS HELLEMANS (ATV) NIEUWE VOORZITTER AFDELING ANTWERPEN-LIMBURG VAN VVJ/AVBB

Pol Deltour

Hans Hellemans, hoofdredacteur van de regionale tv-omroep ATV, is de nieuwe voorzitter van de afdeling Antwerpen-Limburg van de VVJ/AVBB. Dat besliste de Algemene Vergadering van de afdeling op 24 januari. Hellemans volgt Raymond De Craecker op, die na zijn mandaat van vier jaar niet herverkiesbaar was.

In zijn activiteitenverslag over 2003 noemde Raymond De Craecker het voorbije jaar "een matig jaar voor de journalistiek, zonder bijzondere uitschieters". De enige uitschieter viel te noteren in de herfst, toen de VUM onverwacht zijn Nieuwsblad op Zondag lanceerde. "Het zal nog moeten blijken in welke mate dergelijke initiatieven in Vlaanderen echt levensvatbaar zijn", aldus De Craecker.

De uittrekkende voorzitter herhaalde zijn ongerustheid over de toemerkende tendens bij de overheden om de

(Foto Gust Verwerf)

Raymond De Craecker (rechts) speelt de voorzittershamer door aan Hans Hellemans (links)

vrije nieuwsgaring en nieuwsversterking aan banden te leggen. "Wie denkt dat problemen kunnen worden opgelost door het nieuws uit de kranten te houden, heeft het mis voor. Specifiek hier in Antwerpen heeft het nieuwe bestuur van onze beroepsvereniging nog veel werk voor de boeg om met het gerecht, de politie en de lokale overheden opnieuw een goede communicatie tot stand te brengen."

Woorden van lof waren er nog voor Jos Van Landeghem, monument van de Vlaamse sportjournalistiek en halfweg het jaar overleden op 83-jarige leeftijd. Raymond De Craecker betreunde tot slot dat de afdeling zowel de klassieke Flandria-boottocht als het even traditionele Sinterklaasfeest in 2003 moest afgeven. Voor beide initiatieven bleef het aantal inschrijvingen onder het noodzakelijke minimum.

KONING BOUDEWIJNSTICHTING EVALUEERT PROJECTEN ROND MEDIA EN PARTICIPATIE

Marleen Sluydts

Hoe bevorder je de participatie van de burger in het reilen en zeilen van de media? 22 projecten zette de Koning Boudewijnstichting hierrond vorig jaar op stapel, en op 3 februari jl. zijn die tijdens een colloquium in de Brusselse Résidence Palace geëvalueerd.

'Participatie' is natuurlijk een ruim begrip, en het mag dan ook niet verwonderen dat de 22 projecten zeer verschillend van aard waren. Sommige initiatiefnemers wilden vooral bepaalde bevolkingsgroepen in de schijnwerper zetten. Andere projecten waren erop uit burgers de kans geven hun zegje te doen over wat er in de media komt. Met weer andere projecten werd beoogd meer en betere informatie over de werking van de media te bezorgen, tot het openstellen van stageplaatsen toe.

Het colloquium van 3 februari ging gepaard met een debat, waarop meer dan eens het item van de integratie van alloctonen aan de orde kwam. De media mogen niet langer een 'blank plaatje' vertonen en meer alloctonen moeten de

redacties komen bevolken.

Maar hoe moet het nu verder met de projecten? VTM-Nieuwschouderredacteur Paul Van Den Driessche haalde enkele remmende factoren aan: financiële druk, tijdsdruk, concurrentiedruk en een toenemend cynisme. Anderen waren minder pessimistisch. Béatrice Delvaux, van Le Soir, meende dat er reeds veel moeite gedaan wordt om de burger aan het woord te laten. Aan Vlaamse kant beklemtoonde Flip Voets, secretaris-generaal en ombudsman van de Raad voor de Journalistiek, dat de Raad voor de Journalistiek een forum biedt voor directe burgerparticipatie.

De vraag werd nog gesteld of de burger niet sowieso voldoende betrokken wordt bij de werking van de media, en of participatie in de strikte zin van het woord wel mogelijk is? Die laatste vraag werd aan de hand van de 22 projectrapporten positief beantwoord. Bleef de vraag of de Koning Boudewijnstichting door de oprichting van een fonds gelijkaardige initiatieven niet kon blijven stimuleren.

WERKBEURZEN FONDS PASCAL DECROOS KOMEN VOORAL ROULARTA EN DE MORGEN TEN GOEDE

Het Fonds Pascal Decroos liet in 2003 met zijn subsidiëring van 'bijzonder journalistiek werk' het levenslicht zien aan 83 publicaties in Vlaamse media. De Morgen (met 5 publicaties) en Knack (met 4) plukten de meeste vruchten.

Pol Deltour

Dat blijkt uit het jongste jaarverslag van het Fonds Pascal Decroos. Naast Knack scoorden trouwens ook andere Roularta-publicaties vrij goed met FDP-producten. Het magazine MO* publiceerde drie door het FDP gesubsidieerde bijdragen; Trends één.

Het Fonds ontving in 2003, 103 individuele subsidie-aanvragen, die sloegen op 95 projecten. Van de 103 werden er 45 goedgekeurd. Het aantal geïnteresseerde journalisten zit duidelijk in de lift. Van de 278 aanvragen die het Fonds sinds 1999 te verwerken kreeg, werden er in het totaal 136 ingewilligd. Dat maakt 1 op 2.

In 2003 werd een totaal subsidiebedrag van 133.600 euro verdeeld. Het jaarlijkse totaalbudget voor werkbeurzen bedraagt eigenlijk 125.000 euro. Daarvoor kan het Fonds putten uit een subsidie van de Vlaamse Gemeenschap ten

belope van 186.000 euro. Vlaamse Mediaminister Marino Keulen (VLD) liet er bij de voorstelling van het jaarverslag van het Fonds, eind januari, geen twijfel over bestaan dat het Fonds op die enveloppe kan blijven rekenen.

De precieze toewijzing van werkbeurzen valt onder de verantwoordelijkheid van een anonieme vierkoppige jury. Om de twee jaar treden twee juryleden voor het voetlicht en worden ze vervangen door twee nieuwe illustere onbekenden. Zo is op 27 januari jl. gebleken dat Paul Muys, voormalig BRT-journalist en momenteel communicatie-adviseur, en Dirk Voorhoof, professor mediarecht aan de Gentse universiteit, de voorbije vier jaar deel uitmaakten van de FDP-jury. Twee jaar geleden hadden de 'éminences grises' Hugo De Ridder en Karel Anthierens zich al geout als juryleden van het FDP.

'Vademecum voor zelfstandige journalisten'

Hiermee bestel ik

- ... exempla(a)ren van het Vademecum à 12 euro.
- ... exempla(a)ren als VVJ-lid
(pas op: freelancers die aangesloten zijn bij de VVJ ontvangen het Vademecum gratis!)
 als student (mits voorleggen van studentenkaart)
en betaal dan 7 euro per exemplaar.

In onze prijzen zijn BTW en verzendingskosten inbegrepen

VERZENDINGSADRES :

Naam (bedrijf/vereniging).....

T.a.v. dhr./mevr. Functie

Volledig adres :

Tel. Fax : e-mail adres :

Wenst u een factuur ? o JA / o NEEN BTW-nr.

FACTURATIE-ADRES (indien dit verschilt van uw verzendingsadres) :

Datum :

Handtekening :

Onder embargo

Gaat **De Persgroep** een fusie aan met het Nederlandse PCM, uitgever van ondermeer De Volkskrant, NRC Handelsblad, Algemeen Dagblad en Trouw ? Of haalt de **VUM** de gegeerde bruid binnen ? Hoe dan ook betoont zowel Christian Van Thillo als Thomas Leysen meer dan gewone interesse in een overname.

PCM zet haar kranten in de etalage omwille van hun 'structureel verminderende oplagen'. De kostprijs van het pakket wordt op 300 miljoen euro geraamd.

Zoals bekend heeft De Persgroep met **Het Parool** al een voet in huis op de Nederlandse dagbladenmarkt.

Maar ook de Noorse uitgever Schibsted ligt nog op de loer, net zoals een viertal financiële investeringsmaatschappijen. Ondertussen zijn **Nederlandse politici** wel beginnen tegenwringen. De beslissing zou zijn voor maart of april.

Goed nieuws voor **De (grondig vernieuwde) Tijd**: in januari rondde de krant opnieuw de kaap van de 40.000 verkochte exemplaren. Bovendien zitten de advertentie-inkomsten stevig in de lift.

De Franstalige tegenhanger van De Tijd, **L'Echo**, mag dan toch worden overgenomen door De Persgroep en Rossel. Dat heeft de Raad voor de Mededinging beslist.

Concurrent **IPM** (La Libre Belgique, La Dernière Heure) wil in hoger beroep gaan tegen de toelating, omwille van de al te dominante positie die Rossel (Le Soir, de Sud Presse-kranten) en De Persgroep (Het Laatste Nieuws, De Morgen, VMMA) op de reclamemarkt dreigen te krijgen.

Bij **La Libre Belgique** – goed voor een dagverkoop van ongeveer 48.000 exemplaren – is het op de koop toe tot een zware crisis gekomen tussen redactie enerzijds, hoofdredactie en directie anderzijds. Bij een vertrouwensstemming bleek de nieuwe redactiedirecteur, Michel Konen, slechts gesteund te zijn door 14 journalisten, terwijl 34 het vertrouwen in hem opzegden. Gelijkaardige desavoueringen vielen twee andere kaderleden te beurt.

Het conflict draait rond de bezetting van de redactie en de loonpolitiek van uitgever **IPM**, maar ook rond de kwalitatief-inhoudelijke lijn van de 'Libre'. Het personeel diende intussen ook een stakingsaanzegging in voor 29 februari – niet toevallig de dag voor het proces-Dutroux begint.

Ivo Belet (44), anker van TerZake bij Canvas, neemt verlof zonder wedde bij de VRT. Op 13 juni bekleedt hij de derde plaats van de CD&V-lijst voor de Europese verkiezingen.

En **Guido Fonteyn** (61) is weg bij De Standaard, ook al richting CD&V. Sinds eind januari is hij deeltijds adviseur op het kabinet van Brussels minister van Openbare Werken Jos Chabert.

VTM heeft voor de komende drie jaar een exclusiviteitscontract afgesloten met **Paul Jambers** en diens Televisiefabriek. Ongeveer op hetzelfde moment heeft Jambers zijn Televisiefabriek verkocht aan het Nederlandse Eyeworks.

Ondertussen haalde de VRT **Yves Ponnette**, ex-VTM, in huis voor de verkiezingsverslaggeving in de komende maanden.

En ook **Dirk Abrams** trekt na zijn VTM-avontuur naar de VRT, waar hij dus zijn comeback maakt. Abrams wordt lid van de kernploeg voor het Tijdelijke Sportnet.

Kris Borgraeve, ex-VTM-nieuwsanker, wordt programmaverantwoordelijke bij de pas erkende Antwerpse regionale radio.

Bij Humo neemt **Jörgen Oosterwaal** voortaan alleen het hoofdredacteurschap waar. Mark Schaevers wordt terug 'gewoon redacteur'.

Argus, de tweewekelijkse Nieuwsbrief van Kluwer over media en communicatie, stopt ermee. Een reden te meer om De Journalist te lezen !

Weliswaar is er nu ook **www.Villamedia.be**, een webstek met vaknieuws en service voor 'de gehaaste journalist'. En dat is dan nog zonder de straks helemaal vernieuwde website van de VVJ gerekend, alom gekend op het adres **www.journalist.be**.

Bij verschillende **Duitse kranten** hebben zeker tweeduizend journalisten eind januari het werk neergelegd. De Duitse Vereniging van Journalisten riep op tot de actie uit protest tegen de beslissing van de uitgevers om de salarissen te bevriezen tot volgend jaar.

Ook serieuze beroering verderop, bij **France 2**. In het televisiejournaal van 20 uur op 3 februari kondigde presentator David Pujadas daar aan dat de pas veroordeelde toppoliticus Alain Juppé 'zich geleidelijk zou terugtrekken uit het politieke leven'. Terwijl aartsrivaal TF 1 op hetzelfde moment Juppé zelf aan het woord liet die verklaarde dat hij 'al zijn politieke mandaten wilde behouden'.

Vorige woensdag nam **Olivier Mazerolle**, de directeur Informatie van France 2, ontslag nadat de redactie het vertrouwen in hoofdredactie en directie met zowat 70 procent van de stemmen had opgezegd. Nieuwspresentator Pujadas werd voor twee weken geschorst.

Niet alleen bij de **BBC** dus worden tegenwoordig zware lessen getrokken uit (echte dan wel vermeende) journalistieke uitschuivers. Wie zei daar weer dat de verantwoordelijkheid van de media niet bestaat ?

De **Leuvense Persclub** heeft, voor de eerste keer, zijn Hugo De Keyser-prijs uitgereikt, genoemd naar de in Leuven bekende journalist die vorig jaar overleed. De laureaat werd Jef Iliens, bezieler van de Leuvense afdeling van de armenorganisatie Poverello.

Concentra, uitgever van onder meer Gazet van Antwerpen, Belang van Limburg en Metro, verdwijnt wellicht van de beurs. Dat heeft te maken met de houding van de familie Collin, minderheidsaandeelhouder, die met de Limburgse uitgever wil breken na het débâcle rond het Concentra-project Ubizen.

Algemene Vergaderingen VVJ en AVBB

Zaterdag 28 februari 2004, vanaf 10 uur
IPC - Résidence Palace, Wetstraat 155 - Brussel

U I T N O D I G I N G

Algemene Vergadering VVJ

Alle journalisten die lid zijn van de VVJ (beroepsjournalisten erkend met een N-nummer en stagiairs erkend met een NS-nummer, die in orde zijn met de betaling van het lidgeld voor 2004) worden uitgenodigd op de Algemene Vergadering van de VVJ die plaats vindt op **zaterdag 28 februari 2004 om 10 uur in het IPC, Résidence Palace, Wetstraat 155 in 1040 Brussel.**

AGENDA:

1. Verkiezing voorzitter, ondervoorzitter en vertegenwoordiger afdeling Brussel-Brabant
 - Voorzitter: enige kandidaat Marc Van de Looverbosch
 - Ondervoorzitter: enige kandidaat Hubert Van Humbeeck
 - Vertegenwoordiger Brussel-Brabant: enige kandidaat Denise Van Den Broeck
2. Activiteitenverslag van de voorzitter
3. Goedkeuring financiële rekeningen 2003 en kwijting van de bestuurders
4. Goedkeuring begroting 2004
5. Enkele toekomstprojecten – discussie
6. Varia.

Algemene Vergadering AVBB

Alle journalisten die lid zijn van de AVBB (beroepsjournalisten erkend met een N- of een F-nummer en stagiairs erkend met een NS- of een FS-nummer, die in orde zijn met de betaling van het lidgeld voor 2004) worden bij deze tevens uitgenodigd op de Algemene Vergadering van de AVBB die plaats vindt op zaterdag 28 februari 2004 onmiddellijk na de Algemene Vergaderingen van de VVJ en de AJP in het IPC, Résidence Palace, Wetstraat 155 in 1040 Brussel.

AGENDA:

1. Activiteitenverslag van de voorzitter
2. Goedkeuring financiële rekeningen 2003 en kwijting van de bestuurders
3. Goedkeuring begroting 2004
4. Journalistiek bronnengeheim: stand van zaken
5. Varia.

Na de Algemene Vergaderingen volgt een receptie.

VOLMACHT Maximaal 5 volmachten per aanwezig lid

Ondergetekende,

.....

lid met als nummer N of NS

en in orde met de betaling van zijn/haar bijdrage voor 2004

geeft hierbij volmacht aan

.....

om in zijn/haar naam te stemmen op de A.V. van VVJ en AVBB van 28 februari 2004.

Handtekening